

Hälsning

FRÅN FÖRSAMLINGSFAKULTETEN • 1/2021



Motstånd – Bekännelse – Studier

Fri att göra motstånd, fri att bekänna

Av Torbjörn Johansson, rektor.

**Reforma-
torisk
kyrkokritik
är möjlig
eftersom
det finns ett
korrektiv
utanför den
kyrkliga
organi-
sationen,
vilket är
Guds ord.**

Under innevarande läsår uppmärksammar FFG den kristna frihetens olika aspekter. Samtidigt som en människa genom tron på Kristus blir fri från olika saker, blir hon samtidigt fri till andra saker. Hon får en ny identitet som Guds barn och frigörs samtidigt till att göra motstånd mot de onda krafter som vill föra henne och andra människor bort från Gud.

Detta motstånd tar sig många olika uttryck. Vi ska först nämna den roll som bönen spelar. Bönen är en kraftig motståndshandling mot denna världens furste. Vi ska minnas, att Guds fiende vill motsatsen till var och en av de sju bönerna som Jesus har lärt oss att be i Fader vår. Denna del av kampen förs i det fördolda, i hjärtat, i den stängda kammaren. Men en kristens kamp förs också i det yttre, och vi ska särskilt se på *bekännelsen* som ett resultat av friheten.

En bekännelse har, i likhet med frihetsbegreppet, två sidor, en positiv och en negativ. En bekännelse till något innebär ett avståndstagande från något. Att verkligen bekänna att Herren är Gud, innebär att säga nej till avgudarna. I en hednisk miljö blev bekännelsens motståndskaraktär tydlig, som när de första kristna vägrade att tillbe inför kejsarens bild. Deras bekännelse till Kristus innebar samtidigt en kritik av romarrikets religiösa och politiska system. I den judiska miljön innebar bekännelsen till Kristus en *kritik* av fariséernas position.

För att förstå mera av det samband som finns mellan *frihet – kritik – motstånd – bekännelse*, så kan vi tänka på hur en kristen människas frihet betyder att hon har fått en ny Herre. Istället för att tillhöra synden, döden och djävulen, tillhör hon genom dopet och tron Jesus Kristus. Detta sätt att skildra den kristnes situation kommer t.ex.

till uttryck i Lilla katekesen, där det i förklaringen till andra trosartikeln sägs, att jag ”ska vara hans egen”. Om människan har sin djupaste identitet och tillhörighet i Jesus Kristus och hans ord i den heliga Skrift, så betyder det att hon blir frigjord från andra absoluta bindningar, och därmed fri till kritik.

Kritik kan framföras av olika orsaker, varav många är köttsliga såsom ”fiendskap, kiv, avund” (Gal 5:20). Men kritik kan också framföras av kärlek till sanningen och av kärlek till nästan. Det är en del av de kristnas uppgift, offentligt eller i sitt hjärta, att rikta kritik mot de världsliga tankesystem och ideologier som leder människan bort från Gud. Men det är också en uppgift för kristna att bedriva kyrkokritik. Genom kyrkokritik avtäcks missförhållanden och blir belysta av Guds ords ljus. Först när sanningen kommer i dagen kan det falska avslöjas och något sant byggas upp. Kärleken ”gläder sig inte över orättfärdigheten men har sin glädje i sanningen” (1 Kor 13:6). För att kunna kritisera den kyrkliga organisationen krävs dock att det finns någon fast punkt som den kan kritiseras utifrån, en norm som den är underställd. Reformatorisk kyrkokritik är möjlig eftersom det finns ett korrektiv utanför den kyrkliga organisationen, vilket är Guds ord.

Församlingsfakulteten är inte en ”religiöst neutral” institution utan en institution som är *bunden till* Kristus-bekännelsen. I den äger vi vår frihet, också till att kritisera, göra motstånd och bekänna. Det är också Kristus-bekännelsen som *bindar samman* FFG:s lärare och studenter med dess understödjare och förebedjare.



Hälsning ges ut av

Församlingsfakulteten
Ekmansgatan 3
411 32 Göteborg

Tel: 031-778 35 40

E-post: info@ffg.se

Hemsida: www.ffg.se

Ansvarig utgivare:

Torbjörn Johansson

Redaktion:

Jakob Appell (red.)

Marie Persson (red.sekr.)

Grafisk formgivning:

Design för Livet, Lund

Var gärna med och stöd arbetet på Församlingsfakulteten! Du kan göra det på något av följande sätt:

PlusGiro: 6 40 60-7

BankGiro: 622-5387

Swish: 123 100 84 57

Den som kommer till mig ska jag inte kasta ut!

Av Fredrik Brosché, lärare i själavård.

Det lär ha inträffat att "Systemkalle" en gång i något berusat tillstånd sökte sig till en kyrka där söndagens gudstjänst pågick. Han önskade känna lite värme i en kylslagen värld. Då Kalle kom in spred sig en viss oro över församlingen som kan ske vid sådana tillfällen. Men man försökte hålla god min som man också plägar i liknande situationer. Samtidigt hände det sig att en katt på något sätt lyckades slinka in genom kyrkporten. Missen började oberörd spankulera omkring under bänkarna. Snart hördes fnissanden och viskningar för dess skull – inte minst bland konfirmanderna. Kalle hade dock inte upptäckt katten. Istället antog han att han var föremål för detta växande löje. Till slut förstod prästen att det krävdes krafttag för att hindra högmässan att helt spåra ur. Därför ropade han med stark stämma: *Kasta ut kräket!* Kalle reste sig direkt, vinkade med handen och sade: *Behövs inte, jag går själv!* Han var så inställd på att han var ett värdelöst kräk, en hopplös förlorare, att han trodde orden gällde honom. Han begrep inte att kräket inte var han utan katten! Så kan det gå då man känner sig misslyckad!

En anonym kvinna smyger in på festen i den fine farisén Simons hus (Luk 7:36–50). "Usch, synderskan, stans prostituerade! Kasta ut kräket!", tänkte många av de närvarande.

Hon har tydligen hört om Jesus. Hon vet något om hans förkunnelse, att Guds rike särskilt är till för de misslyckade. "Andra har han hjälpt!" Kanske kan han hjälpa mig? Hennes längtan driver henne att tränga sig ända fram till Jesus för att beröra honom.

Tron kan ibland bli tvungen att kämpa mot människor som spärrar vägen för evangeliets radikalitet. När du ser din synd och marken gungar under dina fötter är tron ett språng över 70 000 famnar, ett välberäknat språng mot Jesus. Ingen synd så stor att Gud inte kan förlåta den. Där synden överflödar där överflödar nåden.

Kvinnan gråter så att hon väter hans fötter med sina tårar. Hon torkar dem med sitt hår, kysser hans fötter och smörjer dem med sin dyrbara parfym. Hon ger *allt* till Jesus därför att hon hoppades allt av honom. Det visar att ångern är äkta. Hon erkänner i hjärtat sin synd, sörjer över den och

längtar efter att bli befriad från den – det är de avgörande tecknen på en rätt ånger (Långkatekesen, fråga 144).

Observera att Jesus *inte förringar hennes skuld* med en stavelse! Hon hade en taskig barndom? Jesus säger inte att man måste förstå att hennes pappa söp och mamman hade nervösa besvär. Hon är ett av "samhällets olycksbarn"! Nej, Jesus antyder istället att hon har en gigantisk skuld. 500 denarer motsvarar 500 dagslöner, minst 500 000 kr i dag! Aldrig skulle hon kunna betala av den. Ingen mänsklig skuldsanering var möjlig!

Kvinnans storhet är att *hon söker Jesus för att få förlåtelse*. Hon hoppas på honom så innerligt att hon går emot alla egna ovärdighetskänslor och omgivningens alla föraktfulla blickar. Hon som är sämst blir bästa föredöme i vad tro är.

"Den som kommer till mig ska jag sannerligen inte kasta ut." (Joh 6:37, KB 1917). Att hon får beröra honom förebådar att Mästaren vill ge henne det som hon söker: Befrielse från sin stora skuld och ett helt nytt liv. Vi kan bara ana ett möte på djupaste personlighetsnivå mellan "synderskan" och den Guden som förlåter genom Jesus. Först får hon höra: *Dina synder är förlåtna*. Och sedan:

Din tro har frälst dig (Folkbibeln). *Gå i frid*. Orden uppenbarar det som skett i den stund Jesus tar emot henne. Lukas antyder sedan (8:1–3) att den upprättade "synderskan" verkligen bryter med sitt tidigare liv och förenar sig med dem som följer Jesus.

Du får på nytt under fastan tid för eftertanke. Du bekänner dina synder och tar emot Guds förlåtelse. Det är så stort och överraskande att änglarna i himlen jublar. Men i ditt hjärta hör du kanske befrielsens ord med tomt sinne. Ska Guds Ande i bedrövelse vända tillbaka till Herren på tronen och säga: Han/hon saknade syndakänedom. De behövde inte mig. Och de hade så mycket av sitt eget att de inte sträckte ut en tom hand efter förlåtelse, förvandling och fullhet?

Ser du dig som lyckad ger fastan dig möjlighet att upptäcka att du egentligen är misslyckad inför Gud. Men känner du dig som en förlorare kan du bli en vinnare om du i tro tränger dig fram till Jesus mot alla makter som säger nej.

Kvinnans storhet är att hon söker Jesus för att få förlåtelse.

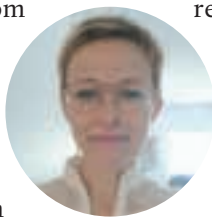
Ny antagning för teologiska studier

Församlingsfakulteten inbjuder hösten 2021 på nytt till teologiska utbildningar. Samarbete med *Fjellhaug Internasjonale Høgskole, Oslo* (FIH) innebär möjlighet att studera för en ettårig norsk högskoleexamen (som benämns *Teologisk basår* på FFG) och en treårig *Bachelor i Teologi & Mission*. Formellt skrivs student in som distansstuderande på Fjellhaug (studiemedelsberättigad utbildning), medan studiemiljö och lärarresurser tillhandahålls på FFG. Det finns numera även ett *pastoralteologiskt fördjupningspår* att lägga till teologistudierna, vilket gör att utbildningen än mer formar för tjänst i kyrka och i mission. För den som vill fortsätta med teologiska studier på högre nivå innebär samarbetet med *Concordia Theological Seminary i Ft Wayne* att också Master-studier tillhandahålls på FFG.

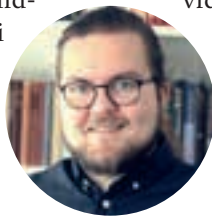
Vi frågade några av studenterna på Bachelor-programmet hur det är att läsa Fjellhaugs teologiska utbildning på distans just i Församlingsfakultetens regi och för vilka utbildningen – som man nu alltså kan ansöka till (senast 31 mars på hemsidan) – passar.

Filip Larsson från Göteborg säger att han har mycket goda erfarenheter av samarrangemanget. "Det känns tryggt att studera för en norsk examen som är giltig i Sverige och både ger behörighet för vidare studier samt förbereder för tjänst för Guds rike. Särskilt tryggt känns det att göra det i en studiemiljö med brin-

nande och evangeliska lärare. Att få sin undervisning och pastorala formning vid en skola men bli examinerad vid en annan har sina utmaningar, men samarbetet bär med sig långt fler styrkor än svagheter. Att få undervisning från två håll har gett en större bredd och mycket naturlig repetition. Både FFG och FIH har var för sig sin egen unika särprägel och jag är glad att ha fått smaka på båda."



Karin Tängemark från Malmö ser också flera fördelar med samarrangemanget. "Att FFG är en liten institution är nästan uteslutande en tillgång. Relationerna mellan studenter och lärare blir personliga och atmosfären lugn och studievänlig. Fjellhaug bidrar genom sitt missionsfokus och kontaktnät till att vidga perspektiven ytterligare. Genom Fjellhaug får studenterna också möjlighet till svenska studiemedel och akademiska poäng. Det går alltså bra att läsa en Bachelor vid FFG/Fjellhaug och sedan fortsätta med högre studier vid annat svenskt universitet. En nackdel skulle möjligen kunna vara att studenten ibland har två olika terminsplaneringar att förhålla sig till, varför vissa kurser ställer högre krav på egen förmåga att organisera sin läsning."



Karin tillägger att utbildningen på FFG varit över förväntan för henne personligen, en förväntan som var att få tränga djupare i Guds ord. "Det har jag också fått göra, men mer än så. FFG:s utbildning håller hög akademisk nivå där lärarnas kunnighet är en ständig

källa till inspiration. Samtidigt genomsyras studierna av en påtaglig ödmjukhet inför Guds ord samt ett dagligt, gemensamt böneliv. Till min glada förvåning behövde jag alltså inte söka mig till olika platser för att hitta det ena respektive det andra. Denna kombination har gjort att jag inte bara, som min önskan var, har fått tränga djupare i Guds Ord – Guds Ord har också trängt djupare i mig.”

Kjell Östman, som med sin familj flyttade från Finland för att studera på just FFG, konstaterar att det finns ett stort utbud av teologisk utbildning i både Finland, Sverige och Norge. Han valde utbildning på FFG utifrån personlig tro och övertygelse, med bakgrund i Lutherska kyrkan i Finland och den Laestadianska väckelserörelsen. ”För mig var det viktigt att studera teologi där man har en hög bibelsyn, där Guds ord är sant, oföränderligt och ofelbart. Med denna prioritering och min svenskspråkiga bakgrund blev utbildningsalternativen få. Efter en tids utvärdering och diskussioner beslöt jag att ansöka till FFG. Den ansökan har inte gjort mig besviken. Jag har nu studerat i 1½ år och fått ta del av en god undervisning som har både djup och bredd. Utan att gå till överdrift vill jag påstå att FFG är en av de bästa teologiska (svenskspråkiga) utbildningsenheterna i Norden.”

Filip, med sin frikyrkliga bakgrund, är inne på samma spår: ”Bachelor-programmet på Församlingsfakulteten



passar alla – oavsett tradition – som älskar Bibeln och värderar en hög bibelsyn. Oavsett om du upplever dig kallad till församlingstjänst, missionsfältet eller akademien får du en bra grund att bygga på, nämligen Guds ofelbara Ord: Bibeln och Bibelns Kristus.”

Också Karin lyfter fram den ekumeniska potentialen:

”Samtidigt som FFG (och Fjellhaug) vilar på en tydligt

luthersk grund ser jag hur troende från många olika sammanhang känner sig hemma här. Också detta är en fin och kanske även ovanlig kombination: att ett lärosäte med en sådan tydlig bekännelse så tryggt kan respektera och välkomna alla studenter, oavsett bakgrund. Det som förenar är kärleken till

Guds Ord. På så sätt tror jag att FFG är en plats där

Kristi kropps enhet i Sverige kontinuerligt stärks.”

En liten detalj, som säger en del, men som ändå mest inbjuder läsaren till att själv komma/pröva på är Karins kommentar om huset där Församlingsfakulteten finns, på Ekmansgatan 3 i centrala Göteborg: ”Slutligen måste det sägas att utbildningen passar den som vill vistas i en enastående vacker miljö! Att kliva in på FFG är som att kliva in i C S Lewis bibliotek. Här finns böcker från golv till tak, stuckaturer, knarrande trappor, snedtak, fönsternischer och en dragig toalett. Allt är vilsamt och vindlande vackert.”

Är Du intresserad av att studera på FFG?

- **Ta kontakt!** Välkommen att besöka FFG och prata med någon av oss på plats i Göteborg för att undersöka om studier på FFG passar dig. Du kan också kontakta studiehandledare med dina frågor eller begära informationsmaterial: studiehandledare@ffg.se, tel: +46 72-325 94 70
- **Undersök!** Under ”resurser” på hemsidan finns inspelningar/artiklar som ger närmare bekantskap med FFG:s profil och innehåll. Följ oss på *FFG-podden*, *Predikoverkstan* och på *Youtube-kanalen* för ny fördjupning varje vecka!
- **Ansök till utbildning!** Senast 31 mars gör du en föransökan till Teologiskt basår/Bachelor-programmet. Efter återkoppling från FFG sker ansökan till Fjellhaug. För ansökan till Master-programmet eller pastoralteologiska fördjupningsspåret, kontakta FFG:s expedition.
- **Studiemedel och boende!** Utbildningen på Fjellhaug är studiemedelsberättigad. FFG har inget eget internat, men Markusgården i Göteborg är ett kristet studentboende där studenter på FFG har en viss förtur. Se hemsidan: www.markusstiftelsen.se. Kontakta FFG om du behöver fler tips.

Högre studier på FFG: *Master of Sacred Theology*

STM-programmet som erbjuds på FFG i samarbete med *Concordia Theological Seminary* i USA passar både den som vill studera vidare efter en Bachelor-examen och för den som står i kyrklig tjänst och söker fortbildning, t.ex. församlingspräster. Med ”endast” tre intensivkurser per år är programmet anpassat så att också förvärvsarbetande ska kunna ansluta (nio kurser krävs totalt för examen). Följande tre kurser erbjuds kommande läsår 2021-22:

- 13–18/9: *The Lutheran Theology of Dietrich Bonhoeffer in Context (Sasse, Barth and the Totalitarian State)*, Lärare: Torbjörn Johansson, FFG
- 15–20/11: *Baptism and Lutheran Catechesis*, Lärare: John Pless, CTS
- 28/2–5/3 2022: *The Doctrine and Liturgy of the Lord's Supper*, Lärare: Naomichi Masaki, CTS

För mer information, kontakt, anmälan: www.ffg.se/utbildning/master

Fri att tjäna

Fördjupning av Jakob Appell, kaplan.

Under läsåret 2020-2021 uppmärksammar FFG på en rad olika sätt att det är 500 år sedan Martin Luther gav ut klassikern "Om en kristen människas frihet". Fördjupningsdelen i Hälsning belyser den kristna frihetstanken utifrån teologins olika discipliner. I detta nummer blir det från pastoralteologins bord då Jakob Appell, kaplan och lärare i praktisk teologi, lyfter fram vad som gjorde Martin Luther så frimodig i sin bekännelse inför kejsaren i Worms våren 1521 – för exakt 500 år sedan.

I april 1521 ställdes Martin Luther inför kejsar Karl V och riksdagen i Worms, som krävde att Luther skulle ta tillbaka ett antal skrifter som han hade författat, bland annat *Om en kristen människas frihet* från 1520. Mycket stod på spel. För reformatorn själv handlade det bland annat om att leva som han lärt i nämnda skrift, kärnfullt sammanfattat i en två-delad tes:

”En kristen människa är den friaste herre över allting och ingen underdånig.
En kristen människa är den tjänstvilligaste tjänare under allting och alla underdånig.”

Luther visste att han hotades med bannlysning från kyrkan, och att bli betraktad som fredlös i riket, men svarade att han inte kunde ta tillbaka vad han skrivit med mindre än att han överbevisades av Skriftens ord eller av klara förnuftsskäl. Eftersom hans samvete var bundet av Gud (Skriften) kunde det varken vara förnuftigt eller säkert att gå emot det, sade han. Och så avslutade Luther med de berömda orden: *Här står jag och kan inte annat, Gud hjälpe mig!*

Den friaste herre

En bakgrund till Luthers reformatoriska skrifter var många års fruktan för Gud och frågan om en nådig Gud. Det är ett känt fenomen att en större fruktan (t.ex. för Gud) tar bort något av en mindre fruktan (t.ex. för människor). När Luther stod

framför kejsaren fruktade han inte lika mycket kejsarens dom som han fruktade Guds. Därför var det otänkbart för honom att gå emot sitt samvete, bundet som det var av Guds ord.

Men det var inte ett skräckslaget samvete som drev honom inför kejsaren, utan ett *befriat*. Luthers frimodighet, själva kraften i hans orädda bekännelse, hängde samman med att han visste utslaget i Guds dom – kärnan i hans reformatoriska upptäckt. Han var av Gud förklarad rättfärdig för Jesu Kristi skull, en fri gåva att ta emot i tro. Inte som ett önsketänkande för att komma ur ångest utan som en övertygelse Skriften gett honom. Den som lagt märke till hur samvetsgrann Martin Luther var (och därför så orolig för Guds dom) förstår att han inte nöjde sig med mindre än säkra utlåtanden från Gud. Det fanns inga påvliga utlåtanden som var *mer* pålitliga (Luther konstaterade att dessa ofta var motstridiga) och inga filosofiska resonemang som kunde leda längre än vad Gud sagt.

Kejsarens påtryckningar ställde honom inför frågan om den sanna frihetens väsen. Om Luther hade tagit tillbaka sin skrift av fruktan för dem som hade makt i världen, så hade han vunnit en yttre frihet (och sluppit undan fredlösheten), men förlorat den verkliga friheten – den som han hade skrivit om: *en kristen människas frihet*. När Luther stod inför den makt som kunde ta både liv och frihet ifrån honom, så visade han i praktiken vad han menat när han skrev att en kristen är den friaste



av herrar och ingen underdånig. Inte ens kejsaren. Hans belackare kunde slå honom, men inte nå honom. Döda honom, men inte ta livet av honom. Hans liv var väl förborgat i Gud, en frukt av att vara förklarad rättfärdig inför honom. Han hade på ett Guds löfte fått visshet om syndernas förlåtelse och barnskapet hos Gud. Då var han fri. Befriad av Gud, för evigheten. Och därför också fri inför människor. Vad kunde de göra mot honom? ”Herren är med mig. Jag är inte rädd. Vad kan en människa göra mig?” (Ps 118:6) Rättfärdiggörelsen genom tron hade befriat honom från *nödvändigheten* av att skydda sig själv och tänka på sig själv, och han kunde vila i att Gud som deklarerat att han var *för* honom också var *med* honom. Som det också står uttryckt i Romarbrevet, som var så avgörande för Luthers tro:

Vad ska vi nu säga om detta? Om Gud är för oss, vem kan då vara emot oss? Han som inte skonade sin egen Son utan utgav honom för oss alla, hur skall han annat än också skänka oss allt med honom? Vem kan anklaga Guds utvalda? Gud är den som frikänner. Vem är den som fördömer? Kristus Jesus är den som har dött, ja, än mer, den som har blivit uppväckt och som sitter på Guds högra sida och ber för oss. (Rom 8:31–34)

Den tjänstvilligaste tjänare

Det är oklart i vilken mån Luther tänkte på sin tjänst för andra när han stod inför kejsaren i Worms, men eftersom det var en strid om evangeliets frihet, som han blivit viss om, så släppte flera av de vanliga mänskliga egenintressena. Han sökte inte att klamra sig fast vid varken sitt liv eller sin (yttre) frihet, eftersom han visste att han oavsett utgång i Worms behöll både liv och frihet, vilket han senare uttryckte i reformationspsalmen *Vår Gud är oss en väldig borg*: ”Fast vi våge gods och ära, liv och allt; ske blott som Gud befallt. Guds rike vi behålle.” (Sv.ps. 237:4) Då kunde också hans liv bli till tjänst för andra, vilket det utan tvekan var i Worms, även om han inte tänkte på det. Hur många har inte haft direkt nytta av hans bekännelse i Worms? Vad hade hänt om han tagit tillbaka sin skrift?

En del har förstas uppmärksammat Luthers föredömliga kamp för sanning och samvetsfrihet gentemot maktens försök att underkua och tysta. Vi kan känna igen några av mekanismerna i dagens Sverige. Luthers kamp är tidlös och han sällar sig till raden av bekännare som betjänat mänskligheten i värnandet av sanning gentemot makt. Andra har lyft fram att han också tjänade

I Kristus är allt redan givet och i honom finns allt för att kunna vara till för andra människors skull.

sin kyrka (bl.a. genom påminnelsen om hur förhållandet mellan makt och sanning bör hanteras), även om mottagligheten där och då inte var så stor. Hans bekännelse hade något viktigt att säga den tidens kristna och har sedan dess gett vägledning för människor av alla samfundstillhörigheter i fråga om ställningen inför Gud och vad det är att vara fri i andligt avseende. Martin Luther var *fri att tjäna*, när han med sin bekännelse riskerade liv och frihet inför kejsaren.

Visshet och tjänst

När Luther kämpade med ovissheten om Guds nåd ("osäkerhetens monster") fick han ibland höra att ovissheten var nyttig, eftersom den drev honom till *mer* överlåtelse, bön och goda gärningar. När Luther efter sitt reformatoriska genombrott analyserade sina tidigare drivkrafter, inte minst som munk, så slogs han av hur *självupptagen* drivkraften var (därför den senare kritiken mot klosterväsendet). När Luther drevs till bön och fromhet för att säkra sin plats i nåden och Guds välbehag (som han ändå inte kunde bli viss om och heller inte fick bli viss om) så tjänade han sig *själv*.

Tjänst för andra blev därför något helt annat när Luther upptäckte evangeliets frihet. Allt var färdigt genom Kristi försoning. Att han förklarats rättfärdig inför Gud var något redan givet, som han kunde omfamna i tro och med visshet, utifrån

löften Gud hade gett. När tjänst för andra inte behövdes för hans egen skull (och för Guds skull) så kunde tjänsten, till slut, bli för *människornas* skull. Han var fri att tjäna utan att behöva, och vilja, tjäna sig själv. I Kristus är allt redan givet och i honom finns allt för att kunna vara till för andra människors skull (inte det omvända).

En del menar att det inte blir så mycket av tjänsten om "allt är färdigt", men invändningen glömmer att tjänsten hämtar både sin form och sin drivkraft i Kristus, allas vår tjänare. Tjänsten är att tjäna som honom, såsom en som blivit betjänad av honom och som i den dagliga omvändelsen fortsätter att bli betjänad av honom. Att se Jesus tvätta ens egna fötter förändrar blicken för de andra medmänniskorna, till att se på dem med Jesu egen blick, och med hans blick tjäna dem såsom han först tjänat, älskat, frågat efter, förlåtit oss var och en. I hans efterföljd kommer vi alltid att vara *lärjungar*. Det kommer alltid finnas en ovilja till att ödmjuka sig och tjäna som honom, varför vi aldrig upphör att vara syndare som får märka att Jesus inte upphört att tvätta fötter.

Luthers insikter var förstås inte hans egna. Vi vet hur avgörande några av Paulus brev var för honom, men några rader ur Johannes brev kan få sammanfatta den dynamik som finns mellan visshet om Guds nåd och tjänst för andra, rättfärdighet inför Gud och kärlek till andra. Aposteln

Johannes skriver om den sanna kärlekens väsen i kapitel 4. Den härstammar inte från oss utan från Gud, som också definierar vad kärlek är: Gud sände sin Son till världen, till försoning för våra synder (4:9f). Därefter skriver aposteln att denna kärlek *när sitt mål i oss*. Två gånger och på två olika sätt. Det ena är mera väntat: att själv älska såsom Gud älskat oss (4:12). Det andra är mera oväntat, men i förhållande till Luthers reformatoriska upptäckter mycket talande: "kärleken har nått sitt mål hos oss: *att vi är frimodiga på domens dag*" (4:19). Värt att upprepa är att kärleken inte består i att vi älskat Gud – att vi skulle kunna bli frimodiga i takt med att *vår kärlek växer* – utan att Gud älskat oss och sänt sin Son till försoning för våra synder (4:10). Guds nåd vilar på ett faktum: Kristi fullbordade försoningsverk. Detta Guds hjärtelag för syndare når sitt mål när en "rövare" går domedagen till mötes *frimodig*, med visshet om ett frikännande, en Guds egen rättfärdigförklaring. Att förbli i *denna kärlek* (4:16) är inte utan frukt. Den ena frukten är att kärleken driver ut rädsla som "hör samman med straff" (4:18) och den andra är att själv kunna älska, och vilja älska, därför att Gud först har älskat (4:19). *Frimodig inför Guds dom och fri att älska*, såsom en som blivit viss om Guds kärlek, tydligast uppenbarad i Kristi försoningsdöd.

En frihet värd att fira och själv bekänna

Martin Luthers bekännelse inför kejsar Karl V i Worms för 500 år sedan var en kamp för *sanning* gentemot makt som så ofta är ovillig att ta sanningsspörsmål på allvar. Men det var inte bara en kamp för sanning utan också för *nåd*, som Guds ords sanning förvissat reformatorn om, gentemot lagträldom och "ovisshetens monster" som gör människan inkrökt i sig själv i andligt avseende. Inkröktheten är kärlekens fiende, varför Luther faktiskt också bedrev en kamp för den rätt motiverade *kärleken*, den som hämtar sitt utflöde i Guds kärlek till syndare, ja, i rättfärdiggörelse genom tron allena. Kampen bedrevs under hot om dom och död (med bannbullan också ett hot om evig förtäpelse), men såsom en kamp om den sanna *friheten*, som påvens bulla inte kunde omintetgöra, och *det eviga livet*, som fredlösheten i Worms inte kunde komma åt. Nåd och sanning, visshet och tjänst, liv och frihet sammanvävt i en tidlös bekännelse som både är värd att fira och själv göra till sin: *Här står jag och kan inte annat, Gud hjälpe mig!*



Den Heliga Treenigheten

Bibelkonferens fredag 26 februari

DIGITALT
– I REALTID!

Arets bibelkonferens äger inte rum fysiskt på FFG, men alla intresserade inbjuds att delta digitalt via länk som skickas ut till dem som anmäler sig. Anmälan senast 22 februari till expeditionen: info@ffg.se, ange "bibelkonferens" i ämnesrutan. Huvudtalare är Carl Beckwith, professor i kyrkohistoria och dogmatik vid *Beeson Divinity School*, Birmingham, Alabama. Treenigheten är hans forskningsområde och han har bland annat skrivit volymen om Treenigheten i *Confessional Lutheran Dogmatics*. Vi har ställt några frågor till professor Beckwith:

Du har arbetat med frågor som rör Treenigheten. Vilket område är det du har forskat på?

Jag är dogmhistoriker och mitt primära intresse är patristisk teologi, särskilt de trinitariska striderna på 300- och 400-talet. I min avhandling studerade jag Hilarius av Poitiers *De Trinitate* och för närvarande arbetar jag med Augustinus trinitariska teologi. Jag är särskilt intresserad av receptionen av kyrkofäderna hos skolastikerna och reformatörerna.

Vilka frågeställningar rör det sig om när nutida teologer diskuterar treenigheten?

Många forskare talar om 1900-talet som en period av förnyat intresse för treenigheten. Som jag ser det söker tyvärr många av dessa nya tolkningar revidera kyrkans bekännelse till den Nicenska förståelsen av treenigheten. Många tycker att traditionella läror, som t.ex. att Gud inte kan lida, är oförenliga med den gudsbild de föredrar. Man är oändligt fascinerad av olika trinitariska "modeller". Nästan alla forskare förkastar vad de kallar den augustinska eller latinska

modellen (som i sig själv är en modern konstruktion eller karikatyr). Istället föredrar de en social trinitarisk modell som passar deras politiska eller kyrkliga behov. Ett exempel på detta är att en del evangelikala teologer lär att Sonen i funktionellt avseende är evigt underordnad Fadern.

Många tror att de måste få Treenigheten "att fungera" för att Guds eviga identitet ska ha någon relevans för kristna idag. Jag tycker att detta sökande efter en "praktisk Gud" är missriktat och fyllt med svårigheter. Gud behöver inte oss för att han ska vara praktisk och relevant. Vår egen relevans härstammar från honom. Det upptäcker vi genom hans barmhärtighet och nåd när vi lär känna oss själva genom honom och lever våra liv genom Anden i Kristus till Faderns ära.



Vilka är utmaningarna på 2000-talet för konfessionella lutheraner när det gäller Treenigheten?

En betydelsefull skillnad mellan kyrkofäderna, skolastikerna, reformatörerna och de som arbetar med Treenigheten idag är *Skriften* – både vad de tänker om den och vad de anser vara ansvarsfull exeges. I ett berömt uttalande säger Augustinus (i inledningen till sin *De Trinitate*) att han konsulterat alla katolska kommentarer över Gamla och Nya testamentet innan han skrev sin bok om Treenigheten. Det skulle vara svårt för någon att idag skriva om Treenigheten och bara använda kommentarer. När Treenigheten blir "en" lära och flyttar från kommentarerna till de systematiska teologierna då blir kyrkans trinitariska exeges flyttad åt sidan och allt för enkelt bortglömd. Jag tror att kyrkan behöver återvinna denna trinitariska exeges och återigen lära sig det kristna livets trinitariska drag av teologer som Basilius av Caesarea och Martin Luther.

Program fredagen den 26 februari

9.30	<i>Introduktion till Treenighetsläran i Bibeln och teologihistorien</i> Daniel Johansson, lektor i Nya testamentet och Torbjörn Johansson, lektor i systematisk teologi.	13.15	<i>Treenigheten i Bibelns liturgi</i> , Timo Laato, lektor i NT.
10.30	Paus	14.00	Respondent
11.00	<i>Treenighetsläran i öst och väst: Konsekvenser för synen på människan och samhället</i> , Fredrik Brosché, lärare i själavård.	14.15	Paus
11.45	Respondent	14.30	<i>What Happened on the Cross? With Special Emphasis on Contemporary Discussions, i.e. Cosmic Child Abuse</i> , Carl L. Beckwith.
12.00	Tid för lunch	15.15	Respondent
		15.45	<i>The eternal functional subordination of the Son</i> , Carl L. Beckwith.
		16.30	Respondent och avslutning

Aktuellt i digitala medier våren 2021



Församlingsfakultetens Youtube-kanal

KORSET I CENTRUM – MEN VARFÖR? Fördjupning i fastetid

Paulus skrev till kyrkan i Korint att han inte ville veta av något annat än Kristus och honom som korsfäst (2:2). Vad borde fokus på korset betyda i praktiken? För kyrkan och den enskilde? För predikan? Själavården? Ungdomsarbetet? Kulturen? Jakob Appell samtalar med FFG-lärare och gäster om hur korset (åter-)får sin rätta plats: i centrum. Publiceras följande måndagar kl. 18.00:

- 22/2** *Korset & kulturen* (med Torbjörn Johansson)
- 1/3** *Korset & predikan* (med Timo Laato)
- 8/3** *Korset & liturgin* (med Daniel Johansson)
- 15/3** *Korset & själavården* (med Göran Landgren, präst i Örby)
- 22/3** *Korset & apologetiken* (med Torbjörn Johansson)
- 29/3** *Korset & ungdomen* (med Filip Larsson, student på FFG)

UPPSTÅNDELSEN I CENTRUM – MEN VARFÖR? Fördjupning i påsktid

Paulus skrev till kyrkan i Korint att tron är meningslös om inte Kristus har uppstått (15:17). Vad borde fokus på uppståndelsen betyda i praktiken? Den här serien med 5 föreläsningar lyfter fram olika sidor av uppståndelsens centralitet för kyrkan och den enskilde. Inte istället för korset utan tillsammans med! Publiceras följande måndagar kl. 18.00:

- 12/4** *Påskan i Gamla & Nya testamentet*, Daniel Johansson
- 19/4** *Kristi död upplukade döden*, Torbjörn Johansson
- 26/4** *Uppståndelsens plats i urkyrkans förkunnelse*, Timo Laato
- 3/5** *Kraften i uppståndelsen*, Fredrik Brosché
- 10/5** *Historiskt faktum & förändrad evighet*, Jakob Appell

Passionspredikningar i FFG-podden

Under fastetiden uppehåller FFG den lutherska traditionen med passionspredikningar, i år enligt Markusevangeliets skildring av Jesu lidande. Passionspredikningarna publiceras på onsdagar i FFG-podden (även på hemsidan), utöver avsnitten som publiceras på fredagar. I Predikoverkstan fortsätter Daniel Johansson genomgångarna av 1:a årgångens evangelietexter, vecka för vecka.

- | | | |
|-------------|---------------|--------------------|
| 17/2 | Mark 14:1–11 | Torbjörn Johansson |
| 24/2 | Mark 14:12–31 | Daniel Johansson |
| 3/3 | Mark 14:32–42 | Jakob Appell |
| 10/3 | Mark 14:43–52 | Timo Laato |
| 17/3 | Mark 14:53–72 | Göran Landgren |
| 24/3 | Mark 15:1–20 | Rune Imberg |

Inför en tavla i biblioteket

I Församlingsfakultetens bibliotek hänger en tavla med ett motiv som kan tolkas på olika sätt. Fotografiet är taget i London 1940, efter att staden har bombats. Trots förödelsen fortsätter londonborna att använda biblioteket som om inget hänt. Bilden har kallats *Act of resistance* (Motståndshandling).

I ett kristet sammanhang kan bilden påminna oss om nödvändigheten av studier och fördjupning. Detta är inte något som kan skjutas upp tills allt annat är färdigt, utan är tvärtom en nödvändig del för att återställa det som har blivit förstört. På många ställen inom kristenheten i Sverige har taket rasat in i bildlig mening, genom att sekularisering och dålig teologi har ödelagt kyrkan under lång tid. Att utbilda i teologi, att studera Guds ord, är en kraftfull motståndshandling mot denna utveckling. Denna handling kommer av en tro och ett hopp, att Gud ska sända trogna arbetare till sin skörd som kan bygga upp vad som har rivits ned.

Torbjörn Johansson



Ny bok! *Bethelbekännelsen 1933*

Som en del i Församlingsfakultetens undervisnings- och bekännelsearbete produceras böcker och småskrifter. Närmast på tur är boken *Bethelbekännelsen 1933. Ett lutherskt försök*.

Under den tyska bekännelsekampen skrev en grupp teologer, av vilka Dietrich Bonhoeffer och Hermann Sasse är de två mest kända, denna bekännelse som ett led i den motståndskamp som pågick mot en totalitär stats försök att tvinga kyrkan under sig. Den skrevs samma år som Hitler kom till makten och är också en tidig protest mot behandlingen av judar.

För första gången görs nu denna viktiga text tillgänglig på svenska genom en översättning av Simon O. Petterson. Till bekännelsen har Torbjörn Johansson skrivit en historisk inledning och en teologisk kommentar. Boken är planerad att utkomma under våren och du som stöder FFG ekonomiskt kommer att få möjlighet att köpa boken till ett reducerat pris (utskick i brevlådan under våren).

Motstånd – Bekännelse – Studier: var med i arbetet!

**Ge en gåva till Församlingsfakultetens arbete
med forskning, studier och utbildning.**

Bankgiro: 622-5387
Swish: 123 100 84 57